

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научната специалност „Организация и управление на производството“

Автор на дисертационния труд: АРБЕРЕША АГИМ БЕХЛУЛИ МУСА

Задочен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Мотивационни стратегии за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в агробизнеса на Косово“

Рецензент: Проф. д-р Васко Николов Копривленски, Аграрен университет – Пловдив, Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.7. Администрация и управление, Научна специалност : Организация и управление на производството, определен за член на научното жури със заповед № РД-16-599/31.05.2019 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Темата е сполучливо формулирана, дисертабилна и актуална. По мое мнение докторантката Арбереша Агим Бехлули се представя с един научен труд, който има не само съвременно, а и оригинално звучене, тъй като се разработва при съвършенно нови и променящи се условия за косовската икономика, като цяло и за агробизнеса в частност. Научното изследване на материала е от съществена важност както за теорията, така и за практиката на управлението и мотивацията на човешките ресурси в агробизнеса на Косово, тъй като третира една нова и неизследвана, досега, област на научното познание за условията на страната. Следва да се подчертва, че за разработването на избраната тема са необходими задълбочена теоретична подготовка и добри аналитични способности. Мисля, че когато се оценяват достойнствата на дисертационния труд, този факт трябва да се има предвид, тъй като той подсилва многообразието и сложността на изследвания проблем.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

В настоящото проучване се защитава тезата, че: формулирането, обосновката и преследването на определена мотивационна стратегия за управление на човешките ресурси в агробизнеса е предпоставка за устойчивост на избрания модел на управление и за висока икономическа ефективност в отрасъла.

Авторката си поставя за цел да изследва, анализира и оцени процесите на мотивацията на човешките ресурси в агробизнеса на Косово и на тази база, да предложи нови стратегически модели за управлението им.

В хода на работата са решени следните по-важни задачи: Изяснена е същността на мотивацията, като функция на управленския процес и нейните специфични черти, съобразно особеностите на аграрния бизнес, Разработена е конкретна методика за анализ и оценка на мотивационните модели в агробизнеса, Анализирани са вътрешните и външните факторите, силата и посоката на тяхното въздействие върху мотивацията на човешките ресурси; В конструктивната част на работата се предлагат конкретни стратегии за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в сектора.

Целта и задачите са ясно дефинирани, конкретни и насочват към решаването на разглежданите въпроси.

В процеса на проучването са използвани методите на еднофакторния корелационен анализ; многофакторния корелационен анализ, графичния анализ, сравнителния анализ и др.

В теоретико-методологичната и методическата част на работата ясно личи авторското отношение, което показва, че докторантката има стабилна подготовка и се ориентира много добре в разглежданите проблеми.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е изграден в три глави, въведение и заключение, разположени на 195 стандартни страници, 35 фигури и 67 таблици в текста. Всяка от частите на дисертационния труд е носител на определен принос в решаването на общия проблем. Отделните глави са в логическа взаимовръзка и последователност. Тази конструкция придава завършен характер на разработката, като позволява да се обхванат основните въпроси по темата, а съдържанието показва, че докторантката има ясна и точна представа за разглежданите проблеми.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

За целите на проучването е използвана литература от 109 заглавия. Прави впечатление добрата теоретична подплатеност на разработката. Авторката е успяла да систематизира съществуващи научни тези по проблема и да ги подчини на целите на собственото си изследване. Проучването почива на богат фактологически материал. Използвани са научни публикации и трудове на косоварски, български и други чужди автори; информационни бюлетини на международни организации - ЕУРОСТАТ; доклади и бюлетини на Министерството на земеделието и горите на Р. Косово, както и редица нормативни актове. Емпиричната информация за нуждите на изследването е осигурена и от извадкови анкетни проучвания както и дълбочинни интервюта, проведени на ниво агробизнес организация чрез изгответи от автора анкетни карти.

В първата част на разработката авторката изяснява теоретичните аспекти с акцент върху мотивационните подходи, стратегии и фактори в управлението на човешките ресурси. Приложената тук аналитична методика обслужва проучването, а събраната емпирична база от данни е умело използвана за успешното

осъществяване на дисертационното проучване. Авторката построява свой мотивационен модел в който заложените фактори се поставят във взаимовръзка и зависимостта между тях се изследва за достоверност с помощта на корелационния анализ.

Глава втора на дисертацията е посветена на анализа на факторите и степента на тяхното влияние върху мотивационния процес в агробизнес предприятията в Косово. Чрез верификация на подбрани хипотези е определено кои от тях са статистически значими.

В трета глава на дисертационния труд за предложени стратегии за подобряване на мотивацията на служителите в агробизнес предприятията на Косово и са предложени конкретни практически препоръки.

В композиционно отношение работата е правилно изградена.

Изводите са ясни, обосновани и произтичат от резултатите на анализа.

Стилът е на необходимата висота.

Техническото оформление е много добро.

5. Приноси на дисертационния труд.

Справката за приносите коректно отразява постиженията на докторантката Арбереша Агим Бехлули. Изцяло приемам приносите, посочени в автореферата на дисертационния труд. Те са реални, произтичат от конкретното изследване и са лично дело на авторката. Изпълнени са изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в Аграрен университет – Пловдив, за наличието на оригинални научно-приложни приноси. Дисертацията и приносите представляват докторантката Арбереша Бехлули като завършен научен работник със знания и способности за самостоятелни научни изследвания.

6. Критични бележки и въпроси.

В дисертационния труд не откривам съществени слабости и погрешни постановки, които да намалят неговото качество. На места се забелязват дребни технически пропуски и грешки при отразяване на цитиранията, които обаче не намаляват достойнствата на труда.

Към авторката имам препоръка да потърси по-широва научна трибуна за обсъждане на разглежданите в дисертацията проблеми, поради актуалния им характер за условията на Косовското земеделие. Това ще позволи търсенето на нови, оригинални стратегически решения в земеделските предприятия, които да подпомогнат тяхното развитие. Темата създава условия за сериозна научна дискусия, в която авторката да доразвие своите идеи и с тях да обогати преподавателска си дейност.

7. Публикувани статии и цитирания.

Научно-изследователската и публикационната дейност на Арбереша Агим Бехлули включва общо 10 публикации, от които една публикация в Белгия, 4 публикации в Македония, 4 публикации в България и една публикация в Черна гора.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оцена **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **АРБЕРЕША АГИМ БЕХЛУЛИ МУСА** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност **„Организация и управление на производството”**

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: .....
(Проф.д-р Васко Копривленски)

